

UNHCR
The UN Refugee Agency

UČÍME O UPRCHLÍCÍCH

**6–9
LET**

ZAHRNUTÍ TÉMATU UPRCHLICTVÍ DO NĚKTERÝCH PŘEDMĚTŮ NA 1. STUPNI ZÁKLADNÍ ŠKOLY

Tento materiál přináší učitelům náměty k začlenění problematiky uprchlictví do výuky. Jedná se o jednoduché náměty, které lze snadno přizpůsobit úrovni žáků.

Další materiály naleznete na unhcr.org/teaching-about-refugees

NEŽ ZAČNETE

Poznámka o zapojení uprchlíků, žadatelů o azyl a migrantů při plánování hodiny.

Než se pustíte do výukových činností na téma uprchlictví, mezinárodní ochrany, národnosti a migrace, zamyslete se nejdříve nad tím, jaké žáky máte ve třídě.

Nejsou někteří z nich sami uprchlíci, žadatelé o azyl nebo osoby bez státní příslušnosti? Pokud ano, možná byste si s nimi a případně i s jejich rodiči (v závislosti na věku žáků) měli promluvit.

Do hodin pak můžete zpracovat náměty a zpětnou vazbu, kterou od nich získáte, a v případě, že s tím budou výslovně souhlasit, je můžete nechat odpovídat na otázky spolužáků či volně o daném tématu hovořit.

Osoby bez státní příslušnosti jsou osoby, které nemají žádné státní občanství. Taková situace může nastat v řadě případů. Některé státy například nepřiznávají příslušníkům určitých etnických nebo náboženských skupin státní občanství, či dítěti, které se narodí mimo hranice státu původu rodičů, nepřiznává občanství ani stát původu rodičů, ani stát místa jeho narození.

V celé řadě zemí platí zákony, které neumožňují, aby děti získaly státní občanství automaticky podle matky. Osoby bez státní příslušnosti mohou mít ztíženou možnost požívání základních lidských práv, jako je právo na vzdělání, zdravotní péči, zaměstnání, svobodu pohybu

a další. V důsledku toho často čelí překážkám a narůstá v nich pocit zklamání.

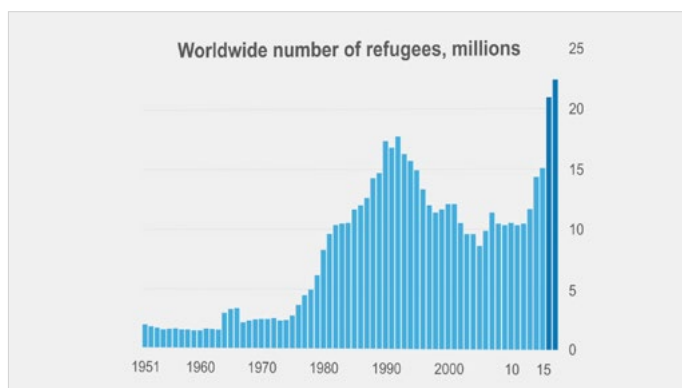
Máte-li ve třídě dítě bez státní příslušnosti, slova jako „země“, „národnost“ a „státní příslušnost“ používejte opatrně. Můžete je nahradit výrazy jako „tvůj domov“ nebo „tvoje kultura“.

MATEMATIKA

CÍLOVÉ DOVEDNOSTI – ZÍSKANÉ ZNALOSTI

Čtení a zápis čísel a pochopení poziční soustavy.

Využijte počty uprchlíků při výuce o velkých číslech.

Ukázky tabulek s počty uprchlíků naleznete v části [Teaching Materials](#) (Výukové materiály) na stránce UNHCR Teachers' Toolkit.

ŘÁD	ČÍSLO
Jednotka	1
Desítka	10
Stovka	100
Tisíc	1 000
Deset tisíc	10 000

1. KROK: Zeptejte se žáků, kolik si myslí, že je ve světě mladistvých uprchlíků (ve věku do 18 let). Pak se můžete případně zeptat, kolik si myslí, že je uprchlíků v různých regionech. Jsou jich desítky, stovky, nebo tisíce? Pomocí tabulek čísla vysvětlete.

2. KROK: Podívejte se na webovou stránku UNHCR popstats.unhcr.org/en/overview na správné počty.

Zadejte žákům, aby čísla napsali nebo aby je vyjádřili pomocí kostek, kousků papíru či jiných předmětů.

PRVOUKA/ VLASTIVĚDA

CÍLOVÉ DOVEDNOSTI – ZÍSKANÉ ZNALOSTI

Práce s mapou: vyhledání rodné země, zemí, kde se odehrávají konflikty, a s nimi sousedících států.

Počty uprchlíků podle jednotlivých zemí naleznete na webové stránce UNHCR Data na adrese data.unhcr.org/

1. KROK: Vyzvěte žáky, aby na glóbusu nebo na mapě ukázali stát, v němž žijí, některé sousední státy a státy, které navštívili nebo ve kterých žije jejich rodina či přátelé.

2. KROK: Seznamte žáky se státy, v nichž aktuálně probíhají válečné konflikty, jako je Sýrie, Afghánistán nebo Jižní Súdán, a vyhledejte sousední země.

3. KROK: Vysvětlete, že většina uprchlíků, kteří opouštějí rodnou zemi, odchází do sousedních zemí.

Například v souvislosti se Sýrií můžete zmínit Turecko, Libanon, Jordánsko a další sousední státy nebo v případě Jižního Súdánu Keňu, Ugandu, Etiopii aj.

ČTENÍ A PSANÍ (ČESKÝ JAZYK)

CÍLOVÉ DOVEDNOSTI – ZÍSKANÉ ZNALOSTI
Slabikování/hláskování a čtení nových slov.

Toto cvičení můžete použít v době, kdy děti začínají číst.
Napište jména všech dětí ve třídě a seřadte je podle abecedy.

1. KROK: Rozdělte děti do skupinek a každou z nich nechte přečíst jména jiných spolužáků. Poslouchejte výslovnost jednotlivých jmen. Lze některá jména hláskovat jinak? Zkuste, zda děti přijdou s novým hláskováním některých jmen.

2. KROK: Zeptejte se:

„Znějí některá jména podobně?“

„Pocházejí z nějaké určité části naší země, z jiné země nebo z jiné části světa?“

„Můžete jména seskupit podle regionu nebo země?“ (Je-li to možné a vhodné.)

3. KROK: Zeptejte se dětí na jména jejich kamarádů nebo rodinných příslušníků, kteří pocházejí z jiných zemí, a pak je vyzvěte, aby je napsaly. Položte stejné otázky jako v kroku č. 2.

PRVOUKA/ PŘÍRODOVĚDA

CÍLOVÉ DOVEDNOSTI – ZÍSKANÉ ZNALOSTI

Poznávání počasí v různých částech světa.

strana 1 ze 2

S celou třídou proberte jednotlivá roční období, a jaké počasí během nich panuje.

1. KROK: Zeptejte se dětí, zda navštívily nějaké jiné části světa a jaké tam mají počasí.

2. KROK: Použijte mapu a zeptejte se žáků, co vědí o počasí na severním a jižním pólu.

3. KROK: Rozdejte každému žákovi list papíru rozdělený na dvě nebo čtyři části a vyzvěte je, aby do každé části nakreslili roční období v místě, kde žijí. Dejte dětem za úkol nakreslit, co v jednotlivých ročních obdobích dělají.

POKRAČOVÁNÍ NA DALŠÍ STRÁNCE

PRVOUKA/ PŘÍRODOVĚDA

CÍLOVÉ DOVEDNOSTI – ZÍSKANÉ ZNALOSTI

Poznávání počasí v různých částech světa.

strana 2 ze 2

4. KROK: Zeptejte se dětí, jaké oblečení potřebují v jednotlivých ročních obdobích, a zadejte jim úkol, ať oblečení přiřadí k nakresleným ročním obdobím. Zeptejte se, co by dělaly bez těchto oděvů ve výrazně chladnějších měsících. Zeptejte se, co by potřebovaly ve výrazně teplejších měsících, například více vody, větrák, klimatizaci nebo ochlazující oblečení.

5. KROK: Popište situaci některých rodin, které musely kvůli válce nebo jinému konfliktu opustit své domovy, a vyhledejte místo daného konfliktu na mapě. Ukažte dětem sousední státy, kam se mnoho lidí uchyluje do bezpečí. Použijete-li jako příklad třeba Jižní Súdán, můžete zmínit Keňu, Ugandu, Čad nebo Etiopii. Vyzvěte žáky, aby sepsali seznam oblečení, které by si s sebou měli uprchlíci vzít, aby dokázali lépe snášet podnebí v zemi, do které uprchli.

Další materiály naleznete na webové stránce
unhcr.org/teaching-about-refugees

Tyto vzdělávací materiály připravil Mialy Dermish.